

Din digitale gæstelærer: Kristian Borbjerggaard

Lærervejledning til forløbet
'Find din grønne iværksætter frem'



Forløbet er udviklet til at sætte fokus på iværksætteri og grøn omstilling



Målrettet elever på grundforløb 1 (GF1), grundforløb 2 (GF2) og hovedforløbet på tværs af erhvervsskolernes fire hovedområder



Online eller fysisk fremmøde



Forløb på 3-5 timer

Dette gæstelærerforløb kan inspirere elever med gode råd fra livet som iværksætter. De gode råd bliver leveret af iværksætter og virksomhedsejer Kristian Borbjerggaard, som fortæller om sin vej til at blive iværksætter samt sin hverdag og vision om at bidrage til den grønne omstilling.

Elever på erhvervsuddannelsernes fire hovedområder bør være bevidste om forbindelsen mellem iværksætteri og den grønne omstilling. Gennem opmærksomhed på en skånsom produktion og uafhængighed af fossile brændstoffer kan iværksætteri nemlig være en vej til at arbejde med grøn omstilling og en mere effektiv udnyttelse af ressourcer og energi.

Gæstelærerforløbet med Kristian Borbjerggaard arbejder med iværksætteri forstået som opstart af egen virksomhed og personlige ressourcer i den sammenhæng.

Kristian Borbjerggaard er stifter og ejer af Venø Seafood, som leverer lokale råvarer som østers og hummere til restauranter i hele Danmark. Virksomheden står ligeledes for et opdrætsprojekt, der skal bidrage til at sikre en fortsat produktion af østers i Limfjorden.

Forløbets formål

Gæstelærerforløbet 'Find din grønne iværksætter frem' er udviklet med udgangspunkt i erhvervsuddannelsernes overordnede formålsparagraf, der har fokus på, at uddannelserne skal *"bidrage til udviklingen af elevens innovative og kreative kompetencer med henblik på elevens deltagelse i produkt- og serviceudvikling og erhvervelse af forudsætninger for etablering af egen virksomhed"*.

Gennem forløbet arbejder eleverne reflekterende og undersøgende med deres egne overvejelser om den grønne omstilling i deres fag og branche. De arbejder samtidig med overvejelser om at blive eller være iværksætter. De får mulighed for at arbejde med spørgsmål som:



- Hvem er jeg, og har jeg lyst til at blive iværksætter?
- Hvilke muligheder er der for at blive iværksætter i mit fag?
- Hvilket netværk har jeg, og hvordan kan jeg bruge netværket?
- Hvilke produktionsprocesser og værdikæder er der omkring forskellige produkter, og hvilken betydning har det for opstart og drift af virksomhed?
- Hvordan starter jeg en virksomhed?
- Hvordan finder jeg ud af, om der er et marked for mine produkter?
- Hvordan kan en virksomhed bidrage til den grønne omstilling i mit fag og branche?

Formålet med forløbet er desuden at løfte elevernes læring, motivere dem og styrke deres trivsel med undervisning af en gæstelærer, der er en faglig kapacitet på sit felt.

Find alle de digitale gæstelærerforløb på www.emu.dk.

Forløbets opbygning

Gæstelærerforløbet er bygget op omkring en podcast med Kristian Borbjerggaard og opdelt i fire faser med tilhørende aktiviteter.

Undervejs i forløbet taler Kristian Borbjerggaard om fire overordnede tematikker:

- Vejen til at blive iværksætter
- Hverdagen som iværksætter
- Iværksætteri i et samfundsperspektiv
- Kristian Borbjerggaards gode råd til kommende iværksættere.

Fase 1: Hør podcasten

Kristian Borbjerggaard fortæller om sit liv som iværksætter og om de tanker, han gør sig om sin virksomhed. Han fortæller også om de konkrete produktionsprocesser, kommunikationen med de mange og meget forskellige leverandører, kunder og samarbejdspartnere samt om sine overvejelser om drift og udvikling af sin virksomhed. Podcasten slutter med tre gode råd fra Kristian Borbjerggaard.

Eleverne kan skrive noter, mens de lytter til podcasten. Deres noter kan handle om livet som iværksætter, om produktionsprocesser og om grøn omstilling. Eleverne kan høre podcasten derhjemme eller på skolen.

Fase 2: Mig som iværksætter

Kristian Borbjerggaard fortæller om sin vej til at blive iværksætter og om sin hverdag som virksomhedsejer. Han fortæller om at forfølge sin passion, om at finde den gode ide, om at bruge den viden, der er til rådighed, og om at gøre skolearbejde til virkelighed. Han fortæller også om at tage imod hjælp til svære ting, om at bruge sit netværk og om at arbejde struktureret med drift, udvikling og vækst.

Han beskriver, hvordan hverdagene som selvstændig er meget forskellige. Og han fortæller, at det kræver, at den selvstændige kan tale med meget forskellige mennesker og samtidig finde hurtige løsninger, når der er udfordringer.

I denne fase kan læreren fokusere på to forskellige sider af arbejdet med iværksætteri:

- Den del, der handler om iværksætteren som menneske, herunder interesser, styrker, svagheder og netværk.
- Den del, der handler om forretningsplaner og opstart af virksomhed.

Uanset hvilket af de to fokusområder eleverne arbejder med, kan læreren vælge at organisere arbejdet, så eleverne arbejder individuelt eller i grupper. Læreren kan med fordel afslutte arbejdet med en fælles drøftelse og videndeling.

Hvis der fokuseres på iværksætteren som menneske, kan læreren igangsætte en dialog, hvor eleverne reflekterer over dem selv som iværksættere. Der kan tages afsæt i følgende spørgsmål:

- Hvad lægger eleverne mærke til, at Kristian Borbjerggaard siger om livet som iværksætter? Det kan for eksempel være de tre råd, han slutter af med.



- Hvilke tanker får eleverne på baggrund af Kristians Borbjerggaards ord i forhold til spørgsmålene "*Hvem er jeg, og har jeg lyst til at blive iværksætter?*".

Hvis der er fokus på forretningsplaner og opstart af egen virksomhed, kan læreren igangsætte en dialog, hvor eleverne drøfter og undersøger:

- Hvad er en forretningsplan, og hvordan kan den udarbejdes?
- Hvor kan iværksættere få hjælp til virksomhedsopstart, og hvilke typer af hjælp er der mulighed for at få?
- Hvordan kan det undersøges, om der er et marked for den idé, der arbejdes med?

Læreren kan overveje, om der forud for denne del skal foregå en ideudviklingsproces, hvor eleverne selv udvikler idéer til nye produkter, services eller virksomheder. Alternativt kan de tage udgangspunkt i nogle, der allerede eksisterer.

Fase 3: Produktionsprocesser og værdikæder

I podcasten fortæller Kristian Borbjerggaard om produktionsprocesser og værdikæder, som er en del af hans virksomhed og produktionen af både limfjordsøsters, stillehavsøsters og hummere. Inden eleverne arbejder med produktionsprocesser og værdikæder, kan læreren introducere eleverne til begreberne. Læreren kan fortælle, at produktionsprocesser indeholder de forskellige stadier, som gennemgås når et produkt produceres. Dette kan være fra råvare til færdigt produkt eller fra råvare til halvfabrikater. Læreren kan vise eksempler på produktionsprocesser fra for eksempel relevante virksomheders hjemmesider.

Herefter kan læreren introducere eleverne til begrebet 'værdikæder'. En værdikæde beskriver hvor og hvilke aktiviteter, der skaber værdi for virksomheden. Her fokuseres på omkostninger i forhold til fortjeneste, og at virksomhedens produkt får en højere værdi, jo længere produktet er i værdikæden. Læreren kan eventuelt bruge den tekst og figur, som findes på Dineros hjemmeside.

Dette fremsøges ved at søge på 'Dinero værdikæde' på internettet. Her findes en artikel om værdikæder med tilhørende figur, som eleverne kan bruge til de næste aktiviteter. Figuren er lavet på baggrund af Porters værdikæde. Læreren kan selv designe denne figur med mere eller mindre indhold, så den passer til elevernes uddannelsesniveau.

I denne fase får eleverne mulighed for at undersøge og komme tættere på produktionsprocesserne omkring et udvalgt fagligt produkt. Eleverne kan enten arbejde med afsæt i et produkt, de selv vælger eller har udviklet, hvis de forud for dette gæstelærerforløb har arbejdet med idéudviklingsprocesser. Alternativt kan læreren udvælge et produkt, som matcher elevernes faglige niveau, eller som knytter sig til uddannelsens bekendtgørelse.

Indledningsvis kan eleverne i grupper kortlægge de produktionsprocesser og værdikæder, som Kristian Borbjerggaard beskriver. Det kan være i forhold til fangst, oprensning og pakning med videre. Eleverne kan også finde mere information om dette på Venø Seafoods hjemmeside. Eleverne kan bruge modellen over Porters værdikæde, der introduceres ovenfor, og lave en visualisering af den kortlægning, de laver. Det kan ske i klassens fildelingsværktøjer eller for eksempel i PowerPoint eller Prezi.

Herefter kan eleverne undersøge og beskrive de produktionsprocesser og værdikæder, der ligger omkring det produkt, de arbejder med. Eleverne kan bruge samme figur til værdikæder som ovenfor. Med dette afsæt kan eleverne drøfte, hvilke betydninger det vil have for opstart af en virksomhed, hvor produktionsprocesserne og værdikæderne indgår. Eleverne visualiserer disse, hvorefter de præsenterer resultaterne for hinanden og forklarer, hvilke betydninger de vil have for opstart af en virksomhed.



Læreren kan igangsætte en aktivitet, hvor eleverne arbejder med en udvalgt produktionsproces, som relaterer sig til deres uddannelse. Her kan kobles til faglige tematikker som råvarekendskab, tilberedningsmetoder, kvalitet, hygiejne, husdyrproduktion og planteavl, hvis der er adgang til de nødvendige faciliteter.

Eleverne kan eventuelt filme processen og dokumentere de faglige koblinger. Disse film kan indgå i evalueringen af forløbet samt i elevernes øvrige dokumentation af deres uddannelsesforløb.

Fase 4: Iværksætteri og den grønne omstilling

Kristian Borbjerggaard fortæller om de overvejelser, han gør sig om Venø Seafood og den grønne omstilling. Han fortæller, at de gerne vil omlægge til grøn strøm - både som en del af deres branding og som del af en bæredygtig udvikling. Han fortæller også, at kunderne efterspørger de produkter, som er mest bæredygtige. Han fortæller endvidere, at Venø Seafood er del af et projekt, der fokuserer på at opdrætte limfjordsøsters, og at virksomheden dermed både bidrager til en national bæredygtig udvikling og sikrer et fremtidigt råvaregrundlag.

I denne fase undersøger og diskuterer eleverne, hvordan iværksætteri og den grønne omstilling kan gå hånd i hånd inden for deres fag og branche. Læreren kan her sætte eleverne i gang med en dialog med afsæt i følgende spørgsmål:

- Hvilken sammenhæng er der mellem jeres fag og branche og den grønne omstilling?
- Hvilke forretningsmuligheder er der i den grønne omstilling med jeres faglighed?
- Hvordan udfordrer den grønne omstilling jeres fag og branche?

Denne dialog kan enten foregå i grupper eller i plenum.



Evaluering

I gæstelærerforløbet med Kristian Borbjerggaard kan læreren sammen med eleverne evaluere undervejs ved at drøfte erfaringer med arbejdet med de forskellige elementer knyttet til iværksætteri og grøn omstilling.

I stedet for at præsentere for den samlede klasse kan evalueringen foregå efter peer-to-peer-metoden med fokus på, om eleverne har fået ny viden om virksomhedsopstart, om at arbejde med en forretningsplan, om hvor der kan hentes hjælp mv. Læreren kan sætte eleverne sammen to og to og bede dem præsentere for hinanden og give hinanden feedback. Rammen kan være, at den lyttende elev påpeger to ting, som fungerer godt i den andens præsentation samt en ting til forbedring. Når den første elev har præsenteret, bytter eleverne roller og gennemfører evalueringsøvelsen igen.

Som afsluttende evaluering kan læreren og eleverne drøfte gæstelærerforløbet, herunder om nogle af eleverne har ideer om at blive iværksættere selv. Her kan de fokusere på, hvem de selv er som iværksættere, hvad

det kræver at blive iværksætter, og hvilke muligheder deres fag og branche åbner for.

Tilrettelæggelse

Forløbet har en varighed på 3-5 timer. Hvis ikke der er adgang til de nødvendige faciliteter i forbindelse med arbejdet med produktionsprocessen i fase 3, kan forløbet kortes ned.

Forløbet er primært rettet mod hovedforløbet, men kan også anvendes på både GF1 og GF2. Dog skal læreren være opmærksom på at tilpasse forløbet, alt efter hvor eleverne er i deres uddannelsesforløb, samt hvilke faglige tematikker der ellers arbejdes med. I fase 2 kan der arbejdes med forretningsplaner. Læreren kan finde inspiration hertil i gæstelærerforløbet med Christian Arnstedt, som kan findes på emu.dk.

En af aktiviteterne i fase 3 lægger op til, at eleverne arbejder i et køkken eller lignende produktionsfaciliteter. Denne aktivitet kan dog udgå, hvis forløbet gennemføres som fjernundervisning, eller hvis faciliteterne ikke er til rådighed.

Hvis undervisningen er online...

Gæstelærerforløbet kan i vid udstrækning gennemføres som fjernundervisning ved behov. Ved fjernundervisning kan breakout rooms på klassens virtuelle platform anvendes til gruppearbejdet. Klassens digitale fildelingsværktøjer kan anvendes til en fælles platform, hvor eleverne kan udarbejde deres visualisering af produktionsprocesser og værdikæder.

Publikationen er udarbejdet juli 2021 af Rambøll Management Consulting, Københavns Professionshøjskole, VIA University College, Syddansk Universitet og Operate for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Grafisk tilrettelæggelse: Operate



BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET



RAMBOLL



SDU

OPERATE